

قلع، چشم‌انداز آینده

هاله عزیزی^{۱*}، اکبرساریخانی^۲، بهزاد تخم‌چی^۳

۱- کارشناس شرکت زمین کاوگستر

۲- کارشناس ارشد شرکت زمین کاوگستر

۳- عضو هیأت علمی دانشگاه صنعتی شاهرود و عضو هیأت مدیره شرکت زمین کاوگستر

E-mail: azizihaleh@yahoo.com

چکیده

ذخایر قلع دنیا ۷/۴ میلیون تن و منابع آن ۱۰/۱ میلیون تن تخمین زده شده است که این میزان ذخیره جهت استخراج با روند فعلی برای ۴۰ سال آینده کفایت می‌کند. تا کنون آنچه از کانی‌زایی قلع در ایران گزارش شده بیشتر به صورت کانی جانبی بوده است. تولید فعلی کنسانتره قلع و قلع خالص اولیه دنیا برحسب قلع محتوی آنها به ترتیب ۲۳۱ و ۲۶۱ هزارتن است که پیش‌بینی می‌شود میزان تولید این محصولات در سال ۲۰۱۰ به ترتیب تا ۲۷۲ و ۳۱۰ هزارتن افزایش یابد. میزان مبادلات کنسانتره قلع و قلع خالص نیز به ترتیب ۱۱ و ۸۵ درصد از کل تولید این محصولات در جهان است. میزان مبادلات ضایعات و قراضه قلع نیز به طور متوسط ۱۰ درصد میزان مبادلات قلع خالص اولیه بوده است. قیمت کنسانتره قلع، قلع خالص و ضایعات قلع به ترتیب حدود ۴۰۶۳، ۵۳۳۳ و ۹۸۲ دلار بر تن قلع محتوی می‌باشد. ایران واردکننده قلع خالص است و در حال حاضر به طور متوسط در هر سال ۱۱۰۰ تن قلع خالص وارد می‌کند. در این مقاله ضمن بررسی میزان ذخایر، روند تولید، بازار و همچنین مسائل محیط زیستی قلع در دنیا و ایران تا حدی اطلاعات لازم برای اتخاذ استراتژی لزوم یا عدم لزوم اکتشاف و استفاده از منابع داخلی قلع فراهم شده است.

۱- مقدمه

با توجه به پتانسیل زمین‌شناسی سنگ‌های دربرگیرنده و با عنایت به محیط مناسب برای تشکیل کانسارهای قلع در ایران وجود ذخایری از این فلز در کشورمان دور از ذهن نیست. اما آنچه تا کنون از کانی‌زایی قلع در ایران گزارش شده بیشتر به صورت کانی جانبی بوده است. در حال حاضر پراکندگی اطلاعات و عدم دسترسی به بسیاری از اطلاعات، باعث شده که مناطق پراپتانسیل کشور از نظر این ماده معدنی ناشناخته باقی بماند. از آنجایی که تولید کنندگان این فلز در دنیا کشورهای معدودی هستند و از طرفی نیز مصرف این فلز در دهه گذشته در کشورمان روند صعودی داشته، می‌توان با مطالعات سیستماتیک

* تهران- صندوق پستی ۱۳۳۷-۱۳۱۴۵